

ІНФОРМАЦІЯ

**про медико-біологічне нововведення,
яке рекомендоване для впровадження**

**КПКВК, ШИФР, № ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ, НАЗВА НДР ТА ТЕРМІН
ВИКОНАННЯ:** 6561040 (прикладні наукові та науково-технічні розробки), А.16.05,
0116U000188, “Розробити алгоритм діагностики, ведення і прогнозування тяжкого
перебігу бронхіальної астми із урахуванням фенотипів захворювання”, 01.2016–
12.2018.

НАЗВА НОВОВВЕДЕННЯ: Технологія діагностики фенотипів тяжкої
бронхіальної астми на етапі спеціалізованої медичної допомоги.

АНОТАЦІЯ.

Бронхіальна астма (БА) є гетерогенним захворюванням, яке характеризується
хронічним запаленням дихальних шляхів, тому клінічно доцільним є виділення
окремих фенотипів БА. Для визначення фенотипу в кожному конкретному випадку
необхідно проводити всебічне обстеження хворого. Кожна ланка надання медичної
допомоги має свої можливості.

На етапі первинної медичної допомоги можливо виділити хворих з імовірними
фенотипами тяжкої БА. Проте, можливості первинної ланки надання медичної
допомоги не можуть дати повної інформації щодо основних причин тяжкого перебігу
БА, але їх достатньо, щоб рекомендувати хворим пройти дообстеження в закладах
спеціалізованої та високотехнологічної спеціалізованої медичної допомоги з метою
остаточного встановлення фенотипу захворювання та призначення індивідуально
підібраної патофізіологічно обґрунтованої терапії.

Суть нововведення, що пропонується для впровадження, полягає у додатковому
обстеженні в закладах спеціалізованої медичної допомоги хворих з імовірними
фенотипами тяжкої БА, виявленими на етапі первинної медичної допомоги, шляхом
проведення бодіплетизмографії та капнометрії з метою виявлення гіперінфляції
легень та гіперкапнії, імунологічного дообстеження для уточнення фенотипів
алергічної та неалергічної БА, проведення консультації вузьких спеціалістів з
додатковим обстеженням для уточнення виявлених на попередньому етапі алергічних
захворювань (алергічного риніту, поліпозного етмоїдиту, atopічного дерматиту),
супутніх захворювань (гастро-езофагально-рефлюксної хвороби (ГЕРХ), серцево-
судинних захворювань, синдрому обструктивного апное-гіпноє сну (СОАГС)),
поєднання БА з хронічним обструктивним захворюванням легень (ХОЗЛ) і, на підставі

отриманих даних, встановлюють остаточний діагноз того чи іншого фенотипу тяжкої бронхіальної астми.

Застосування технології діагностики фенотипів тяжкої бронхіальної астми на етапі спеціалізованої медичної допомоги дозволяє виділити додатковий фенотип астми з фіксованою бронхообструкцією у 14,4 % пацієнтів серед хворих з імовірним поєднанням БА і ХОЗЛ та підвищити точність діагностики: алергічної БА – на 10,0 % (з алергічним ринітом – на 8,8 %, поліпозним етмоїдитом – на 5,6 %), неалергічної БА – на 10,0 %, БА поєднаної з ХОЗЛ – на 14,4 %, БА із супутніми захворюваннями – хворобами серцево-судинної системи – на 23,2 %, СОАГС – на 10,6 %.

Апробація запропонованої технології проведена у відділенні диференційної діагностики туберкульозу та неспецифічних захворювань легень ДУ "Національний інститут фтизіатрії і пульмонології ім. Ф. Г. Яновського НАМН України".

ПОКАЗАННЯ ДО ЗАСТОСУВАННЯ: хворі з імовірними фенотипами тяжкої БА.

ПЕРЕЛІК НЕОБХІДНОГО ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ ВПРОВАДЖЕННЯ НОВОВВЕДЕННЯ: бодіплетизмограф, капнометр, персональний комп'ютер.

ПОСЛУГИ РОЗРОБНИКІВ ДЛЯ ОВОЛОДІННЯ НОВОВВЕДЕННЯМ: Технологія діагностики фенотипів тяжкої бронхіальної астми на етапі спеціалізованої медичної допомоги : інформаційний лист / Ю. І. Феценко та ін., НІФП НАМНУ. Київ, 2017. 4 с.; публікації у фахових наукових виданнях; зроблені доповіді на науково-практичних конференціях.

УСТАНОВА-РОЗРОБНИК, АДРЕСА І РЕКВІЗИТИ. ДУ "Національний інститут фтизіатрії і пульмонології ім. Ф. Г. Яновського НАМН України", 10, вулиця Миколи Амосова, м. Київ, 03038, тел. 275-54-88, факс (044) 275-21-18.

ПРИЗВИЩЕ, ІМ'Я ТА ПО-БАТЬКОВІ АВТОРІВ-РОЗРОБНИКІВ: Феценко Ю. І., Яшина Л. О., Зволь І. В., Ігнат'єва В. І., Москаленко С. М., Назаренко К. В., Опімах С. Г., Полянська М. О., Дяченко Н. А., Чумак І. В.

КОНТАКТНИЙ ТЕЛЕФОН: (044) 275-27-33.

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ ЗА ВПРОВАДЖЕННЯ: Ігнат'єва Вікторія Ігорівна.

ВИСНОВОК ВЧЕНОЇ РАДИ ІНСТИТУТУ.

Нововведення, що стосується технології діагностики фенотипів тяжкої бронхіальної астми на етапі спеціалізованої медичної допомоги, є актуальним і має практичне значення.

Новизна розробки полягає у тому, що хворі з імовірними фенотипами тяжкої БА, виявленими на етапі первинної медичної допомоги, проходять додаткове обстеження в закладах спеціалізованої медичної допомоги шляхом проведення

бодіплетизмографії та капнометрії з метою виявлення гіперінфляції легень та гіперкапнії, імунологічного дообстеження для уточнення фенотипів алергічної та неалергічної БА, проведення консультації вузьких спеціалістів з додатковим обстеженням для уточнення виявлених на попередньому етапі супутніх захворювань і, на підставі отриманих даних, встановлюють остаточний діагноз того чи іншого фенотипу тяжкої бронхіальної астми.

Застосування технології діагностики фенотипів тяжкої бронхіальної астми на етапі спеціалізованої медичної допомоги дозволяє виділити додатковий фенотип астми з фіксованою бронхообструкцією у 14,4 % пацієнтів серед хворих з імовірним поєднанням БА і ХОЗЛ та підвищити точність діагностики: алергічної БА – на 10,0 % (з алергічним ринітом – на 8,8 %, поліпозним етмоїдитом – на 5,6 %), неалергічної БА – на 10,0 %, БА поєднаної з ХОЗЛ – на 14,4 %, БА із супутніми захворюваннями – хворобами серцево-судинної системи – на 23,2 %, СОАГС – на 10,6 %.

Запропонована технологія є якісно новим підходом до діагностики тяжкої БА, оскільки дозволяє шляхом додаткового обстеження на етапі спеціалізованої медичної допомоги проводити остаточне визначення фенотипів тяжкої БА та призначати адекватне лікування.

Нововведення може бути впроваджено шляхом знайомства з ним на курсах інформації і стажування, семінарах, публікацій у фахових наукових виданнях.

Нововведення рекомендовано для впровадження у лікувально-профілактичних закладах терапевтичного, пульмонологічного та алергологічного профілю.

ДАНА РОЗРОБКА ГРИФУ СЕКРЕТНОСТІ НЕМАЄ.

Учений секретар

ДУ "Національний інститут фтизіатрії
і пульмонології ім. Ф. Г. Яновського
Національної академії медичних наук України",
канд. мед. наук

Є. О. Меренкова

Керівники теми:

Директор ДУ "Національний інститут фтизіатрії
і пульмонології ім. Ф. Г. Яновського
Національної академії медичних наук України",
завідувач відділенням пульмонології,

академік НАМН України,
д-р мед. наук, професор

Ю. І. Фещенко

Завідувачка відділення діагностики, терапії
і клінічної фармакології захворювань легень,
д-р мед. наук, професор

Л. О. Яшина